

IV. Rozkład materiału i plan wynikowy

Dział I. – Zagrożenia we współczesnym świecie

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
1	Zasady pracy na lekcjach	1	Podstawa programowa. Program nauczania. Materiał nauczania. Ocenianie. Sprawy organizacyjne.	Definiowanie pojęć „podstawa programowa”, „program nauczania”, „materiał nauczania”. Definiowanie pojęcia „wymagania edukacyjne”. Wyliczenie źródeł, z których uczeń będzie korzystał. Wyjaśnienie zasad oceniania.	
2	Zagrożenia wynikające z działalności sił przyrody	1	Typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas wyładowań atmosferycznych, suszy, upałów, powodzi oraz innych klęsk żywiołowych.	Uczeń zna typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas klęsk żywiołowych.	Uczeń potrafi opisać właściwe zachowanie w przypadku wystąpienia zagrożeń przyrodniczych, zna zagrożenia, które miały miejsce w regionie i potrafi przedstawić sposoby zapobiegania im w przyszłości.
3	Zagrożenia wynikające z ingerencji w środowisko naturalne	1	Zagrożenia życia podczas awarii energetycznej, chemicznej, radiacyjnej. Wpływ promieniowania jądrowego i jego skutki dla ludzi, zwierząt, żywności i wody.	Uczeń zna źródła promieniowania jądrowego i jego skutki, zna wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę.	Zna sposoby zabezpieczenia wody i żywności przed skażeniami. Zna sposoby zachowania się w czasie ewakuacji.
4	Zagrożenia w domu, w szkole, w najbliższej okolicy	1	Zagrożenia związane z eksploatacją sieci oraz urządzeń elektrycznych i gazowych, pieców.	Uczeń zna zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy.	
5	Zagrożenia w ruchu drogowym oraz obiektach użyteczności publicznej	1	Najczęstsze przyczyny wypadków w ruchu drogowym. Zagrożenia przemysłowe na przykładzie firm i szlaków komunikacyjnych znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania uczniów. Zagrożenia w obiektach użyteczności publicznej.	Uczeń zna zasady poruszania się po drodze poza terenem zabudowanym. Uczeń wie, jakie zagrożenia przemysłowe występują w pobliżu miejsca zamieszkania.	Uczeń zna zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych.

Dział II. – Ochrona przeciwpożarowa					
Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
6	Pożar. Inne miejscowe zagrożenia. Kłeska żywiołowa	1	Pojęcia i rodzaje pożarów, zagrożeń miejscowych. Środki gaśnicze i sprzęt gaśniczy.	Uczeń zna różnice pomiędzy pożarem, kłeską żywiołową oraz innym miejscowym zagrożeniem; umie określić, czym zajmuje się ochrona przeciwpożarowa; zna numery telefonów alarmowych oraz sposób przekazania informacji o powstaniu zdarzenia.	Uczeń zna sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru. Uczeń potrafi zaproponować działania zmierzające do zapobiegania powstania pożarów. Uczeń potrafi opisać środki gaśnicze i sprzęt gaśniczy oraz przedstawić zasady ich stosowania podczas pożaru.
7	Zakres zadań ochronny przeciwpożarowej oraz jej organizacja	1	Zakres zadań ochrony przeciwpożarowej oraz jej organizacja.	Uczeń zna zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu.	
8	Telefony alarmowe. Sposoby informowania o powstaniu zdarzenia	1	Telefony alarmowe. Sposoby informowania o powstaniu zdarzenia.	Uczeń potrafi wyjaśnić, jak należy gasić pożar w miejscu oraz odzież palącą się na człowieku.	

Dział III. – Sposoby postępowania w wypadku zagrożenia					
Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
9	Sposób postępowania w wypadku pożaru	1	Postępowanie w przypadku powstania pożaru. Korzystanie z podręcznego i improwizowanego sprzętu gaśniczego. Czaszenie zarzewia ognia, odzieży palącej się na człowieku.	Uczeń zna zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu. Uczeń potrafi wyjaśnić, jak należy gasić pożar w miejscu oraz odzież palącą się na człowieku.	Uczeń potrafi uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice; wie, jak przeciwdziałać panice.
10	Sposób postępowania w wypadku innego miejscowego zagrożenia	1	Postępowanie w przypadku powstania innego miejscowego zagrożenia (wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych). Postępowanie po ogłoszeniu alarmu w szkole.	Uczeń potrafi zdefiniować i rozpoznać rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych. Uczeń umie zachować się w szkole po ogłoszeniu alarmu.	Uczeń omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych.
11	Sposób postępowania w wypadku kłeski żywiołowej	1	Zasady postępowania w przypadku wystąpienia kłeski żywiołowej. Alarmowanie i ewakuacja.	Uczeń zna zasady zachowania się po ogłoszeniu kłeski żywiołowej.	Potrafi uzasadnić potrzebę przestrzegania zasad w czasie ewakuacji.

Dział IV. – Materiały niebezpieczne					
Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
12	Rodzaje materiałów niebezpiecznych oraz ich oznakowanie	1	Rodzaje materiałów niebezpiecznych, miejsca ich składowania oraz ich oznakowanie.	Uczeń zna rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania, rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowliach.	Uczeń potrafi wykorzystywać różne materiały na zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry.
13	Transport materiałów niebezpiecznych	1	Oznakowanie materiałów niebezpiecznych w transporcie. Zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczylenia zbiorników z substancjami toksycznymi. Zasady przygotowania zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry.	Uczeń zna zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczylenia zbiorników z substancjami toksycznymi.	Uczeń zna zasady klasyfikacji materiałów niebezpiecznych. Uczeń potrafi zaproponować sposoby zapobiegania skażeniom chemicznym.

Dział V. – Ochrona ludności i obrona cywilna					
Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
14	Ochrona cywilna oraz powszechna samoobrona ludności. System zarządzania kryzysowego.	1	Podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce i na świecie. Obrona cywilna oraz powszechna samoobrona ludności. System zarządzania kryzysowego.	Uczeń zna podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej.	Uczeń zna podstawowe dokumenty ONZ regulujące funkcjonowanie obrony cywilnej w Polsce.
15	Systemy alarmowania i informowania ludności	1	Systemy alarmowania i informowania ludności. Rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych. Zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmów.	Uczeń rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych, charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu.	Uczeń zna systemy infrastruktury krytycznej, stopnie alarmów.
16	Zasady przeprowadzania ewakuacji	1	Zasady przeprowadzania ewakuacji ludności. Zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych ewakuowanej ludności w wodę i żywność.	Uczeń zna rodzaje ewakuacji. Uczeń zna sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami. Wyjaśnia znaczenie zabezpieczania żywności i wody.	Uczeń zna zasady ewakuacji ludności i zwierząt, potrafi wyjaśnić sposoby zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność.

Dział VI. – Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach					
Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe (P)	Wymagania ponadpodstawowe (PP)
17	łańcuch przeżycia	1	Pojęcie i zakres pierwszej pomocy. łańcuch przeżycia jako abecadło ratownicze. Zagrożenia najczęściej spotykane podczas udzielania pierwszej pomocy.	Uczeń zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy. Uczeń potrafi ustalić, co stało się w miejscu wypadku.	Uczeń umie wezwać odpowiednią pomoc, omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku. Wyjaśnia, jak należy udzielać pomocy w wypadkach: drogowym, podczas kąpiel, załamania lodu. Uczeń wie, jak ocenić stan poszkodowanego leżącego na brzuchu, siedzącego w samochodzie, i wie, kiedy można zmienić tę pozycję na pozycję bezpieczną.
18	Osoba nieprzytomna	2	Rozpoznawanie nieprzytomności. Ocena obecności oddechu. Zagrożenia związane z utratą przytomności. Wstępna ocena stanu poszkodowanego. Układanie osoby nieprzytomnej w pozycji bezpiecznej.	Uczeń rozpoznaje stan przytomności, bada oddech i tętno. Uczeń zna zasady postępowania przy omdleniu. Uczeń wie, kiedy i jak ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej z pozycji zastanej.	Uczeń zna zagrożenia dla osoby nieprzytomnej.
19	Resuscytacja	2	Pojęcie resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) i podstawowego podtrzymywania życia (PPŻ). Pojęcie bezdechu. Rozpoznawanie bezdechu. Technika wykonania resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci w wypadku porażenia prądem, podtopienia/utonięcia, hipotermii.	Uczeń zna najważniejsze zadania ratownicze do czasu przyjazdu pogotowia. Uczeń rozpoznaje oznaki zatrzymania oddechu i krążenia. Uczeń zna objawy śmierci klinicznej i biologicznej. Uczeń wie, jak ułożyć poszkodowanego, zna miejsce ucisku, jego częstotliwość i głębokość. Uczeń potrafi udrożnić drogi oddechowe i przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u poszkodowanego. Uczeń wie, jak wykonać czynności RKO i PPŻ.	Uczeń potrafi przedstawić schemat postępowania ratowniczego z niezbędnym wykonaniem zabiegów resuscytacyjnych. Uczeń wie, jakie zagrożenia dla życia poszkodowanego stanowi bezdech i brak krążenia.
20	Porażenie prądem	2	Źródła, przyczyny i charakterystyka. Porażenie prądem z zerwanej linii wysokiego napięcia. Rozpoznawanie porażenia prądem. Postępowanie w przypadku ratowania ofiary porażenia prądem.	Uczeń wyjaśnia, jak należy udzielać pomocy w wypadku porażenia prądem ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczeństwo ratownika.	Uczeń wie, jakie warunki muszą być zachowane przy RKO i PPŻ u porażonych prądem.

21	Krwotok	2	<p>Pojęcie rany, zasady postępowania aseptycznego.</p> <p>Technika wykonania opatrunku osłaniającego za pomocą bandaża, przylepca, siatki opatrunkowej. Technika wykonania opatrunku uciskowego.</p> <p>Zasady opatrywania rany z ciąłem obcym.</p> <p>Pojęcie i rodzaje krwotoków.</p> <p>Rozpoznawanie krwotoków.</p> <p>Postępowanie w przypadku ratowania ofiary krwotoku. Pojęcie i rodzaje wstrząsów. Rozpoznawanie wstrząsów.</p> <p>Pozycja przeciwwstrząsowa. Niebezpieczeństwa związane z krwotokiem i wstrząsem porazowym.</p>	<p>Uczeń zna rodzaje ran.</p> <p>Uczeń potrafi rozpoznać objawy krwotoku tętniczego i żylnego; potrafi zatamować krwotok za pomocą opatrunku uciskowego.</p>	<p>Uczeń potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu z krwotokiem zewnętrznym i wewnętrznym.</p> <p>Uczeń umie tamować krwotok z ciąłem obcym.</p> <p>Uczeń potrafi dowiedzieć, że pomoc przedleżarska ma istotny wpływ na sposób gojenia się ran i stan poszkodowanego.</p>
22	Złamanie i zwichnięcie	1	<p>Pojęcie i rodzaje złamań, zwichnięć i skręceń. Rozpoznawanie podejrzenia złamania.</p> <p>Postępowanie w przypadku ratowania ofiary podejrzenia złamania kończyny i urazu kręgosłupa. Technika stabilizowania kończyny górnej, kończyny dolnej. Technika postępowania w podejrzeniu urazu kręgosłupa.</p>	<p>Uczeń rozpoznaje złamanie i zwichnięcie; zna reguły Potta dotyczące unieruchamiania złamanych kości i zwichniętych stawów; potrafi unieruchomić uszkodzone kończyny.</p> <p>Uczeń wie, jakie są objawy złamań kości.</p> <p>Uczeń zna sposoby unieruchamiania kości kończyn.</p>	<p>Uczeń umie na podstawie objawów określić zwichnięcie i skręcenie.</p> <p>Potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku uszkodzenia stawu barkowego, łokciowego, kolanowego i skokowego.</p> <p>Uczeń zna metody unieruchomienia głowy i szyi poszkodowanego przy użyciu swoich rąk i kolan.</p>
23	Zatrucie	1	<p>Rodzaje zatruc. Specyfika zatruc pokarmowych, zatruc lekami, gazami, środkami chemicznymi. Rozpoznawanie zatrucia.</p> <p>Postępowanie w przypadku ratowania ofiary zatrucia.</p> <p>Niebezpieczeństwa związane z zatruciami.</p> <p>Ewakuacja poszkodowanego ze strefy zatrutej. Technika, zasady, wskazania i przeciwwskazania do przewożenia wymiotów.</p> <p>Rozpoznawanie oparzeń chemicznych.</p>	<p>Uczeń rozpoznaje objawy zatrucia: udziela pomocy przy zatruciach: pokarmowych, lekami, gazami, środkami chemicznymi.</p> <p>Uczeń wie, co może spowodować zatrucie organizmu.</p>	<p>Uczeń wie, jakimi drogami może nastąpić zatrucie organizmu i potrafi udzielić pierwszej pomocy przy zatruciach przez układ pokarmowy i skórę.</p>

24	Oparzenie i odmrożenie	1	Pojęcia oparzeń i odmrożeń oraz ich rodzaje. Rozpoznawanie oparzeń i odmrożeń. Postępowanie w przypadku ratowania ofiary oparzenia lub odmrożenia. Technika chłodzenia oparzeń i ocieplania odmrożeń. Niebezpieczeństwa związane z oparzeniami i odmrożeniami. Mechanizm oraz objawy przegrzania i wychłodzenia organizmu. Postępowanie w przypadku ratowania ofiary przegrzania lub wychłodzenia organizmu. Technika postępowania z ofiarą udaru termicznego i hipotermii.	Uczeń rozróżnia rodzaje oparzeń i odmrożeń. Zna techniki chłodzenia oparzeń i ocieplania odmrożeń.	Uczeń potrafi rozpoznać skalę oparzenia i odmrożenia regułą dziesiątek. Umie stosować odpowiednie techniki schładzania oparzeń i ocieplania odmrożeń. Umie założyć opatrunek osłaniający.
25	Nagłe zachorowania	1	Pojęcie zawatu serca, duszności, epilepsji, omdlenia, udaru mózgu. Rozpoznawanie napadu duszności, napadu drgawkowego, podejrzenia zawatu serca, omdlenia, udaru mózgu. Postępowanie z ofiarą: napadu duszności, napadu drgawkowego, podejrzenia zawatu serca, omdlenia, udaru mózgu. Technika zabezpieczenia osoby z napadem drgawkowym, napadem duszności, podejrzeniem zawatu serca, udarem mózgu, omdleniem. Zagrożenia związane z brakiem udzielenia pomocy w takich przypadkach.	Uczeń potrafi rozpoznać oznaki zawatu serca, duszności, epilepsji, omdlenia; potrafi nieść pomoc osobom, które doznają zawatu serca, ataku duszności lub epilepsji. Uczeń potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu z napadem duszności, napadem drgawkowym, zawałem serca, udarem mózgu i przy omdleniu. Uczeń wie, jak zapewnić bezpieczeństwo osobie z napadem drgawkowym.	Uczeń wie, jakie są zagrożenia związane z nieudzieleniem pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu.

Proponowane środki dydaktyczne to:
 wykresy, symbole, płyty CD lub DVD z prezentacjami multimedialnymi, magnetowid, odbiornik telewizyjny, rzutnik, plakaty, instrukcje, plansze, podręcznik, tablice poglądowe, schematy.